

PŘÍRUČKA PRO UŽIVATELE

Směrnice 2005/36/ES

Vše, co chcete vědět o uznávání odborných kvalifikací

66 OTÁZEK

66 ODPOVĚDÍ

**Tento dokument byl vytvořen pro informativní účely. Jeho obsah Komisi ani její útvary
nikterak nezavazuje.**

OBSAH

	<u>str.</u>
ÚVOD	6
PRÁVO OBČANA V EVROPĚ	6
KDE NALÉZT DOPLŇUJÍCÍ INFORMACE?	7
I. MŮŽE SE NA VÁS VZTAHOVAT SMĚRNICE 2005/36/ES?	7
1) Chcete v jiném členském státě pracovat nebo studovat?	8
2) Jaké povolání chcete vykonávat?	8
3) Jaká je vaše státní příslušnost?	8
4) Vztahuje se na vás směrnice, jste-li státní příslušník třetí země?	9
5) Ve které zemi si chcete nechat uznat svou odbornou kvalifikaci?	10
6) Ve které zemi jste získali svou odbornou kvalifikaci?	10
7) Jak zjistit, zda jste svou kvalifikaci získali v členském státě nebo ve třetí zemi?	11
8) Použije se směrnice, pokud jste absolvovali dálkové studium nebo studium ve franšízovém vzdělávacím zařízení?	11
9) Je povolání, které chcete vykonávat v jiném členském státě, v tomto členském státě (hostitelský členský stát) regulováno?	12
10) Jak postupovat, není-li povolání, které chcete vykonávat, v hostitelském členském státě regulováno?	12
11) Je regulované povolání, které chcete vykonávat, opravdu stejné jako povolání, pro něž jste kvalifikováni?	13
12) Jsou povolání, které chcete vykonávat, resp. odborná příprava vedoucí k tomuto povolání, ve vašem domovském členském státě regulovány?	13
II. KTERÁ PRAVIDLA SMĚRNICE 2005/36/ES SE POUŽIJÍ VE VAŠEM PŘÍPADĚ?	14
13) Chcete odbornou činnost v jiném členském státě vykonávat dočasně nebo se v něm usadit trvale?	14
A. DOČASNÉ POSKYTOVÁNÍ SLUŽEB	15
A.1 Společná pravidla	15
14) Jaké podmínky musíte splnit, aby se na vás vztahoval systém pro poskytování služeb?	15
15) Co znamená „být v souladu se zákonem usazen“?	15
16) Musíte podat ohlášení?	16
17) Jak zjistit, kdy a kterému orgánu je třeba podat ohlášení?	16
18) Které informace je třeba uvést v ohlášení?	17

19)	Jaké informace po vás nelze požadovat?.....	17
20)	Které doklady lze po vás požadovat jako přílohy k ohlášení?	17
21)	Může příslušný orgán hostitelského členského státu požadovat, abyste poskytli originály dokladů nebo jejich ověřené kopie?.....	18
22)	Musí být všechny doklady přeloženy a musí být překlady ověřeny?	18
A.2 Obecný systém		19
23)	Po jaké lhůtě po podání ohlášení můžete vykonávat svou činnost?.....	19
A.3 Použití odchylného režimu v případě, že vaše povolání je spojeno s rizikem v oblasti veřejného zdraví nebo bezpečnosti.....		19
24)	Platí odpověď na otázku 23 ve všech případech?	19
25)	O která povolání spojená s rizikem v oblasti veřejného zdraví nebo bezpečnosti se jedná?	20
26)	Jsou dotčena odvětvová povolání?	20
27)	Je tato kontrola pravidelná?.....	20
28)	Musíte v případě kontroly vaší kvalifikace poskytnout doplňující informace a/nebo dodatečné doklady?	20
29)	Jaké rozhodnutí může příslušný orgán přijmout?	21
30)	Jaké dodatečné opatření vám může příslušný orgán uložit a v kterém případě?	21
31)	V jaké lhůtě musí příslušný orgán přijmout rozhodnutí?	22
32)	Jak postupovat, jestliže příslušný orgán nereaguje v požadované lhůtě?	22
A.4 Pravidla výkonu.....		22
33)	Která pravidla musíte dodržovat při výkonu své činnosti?	22
34)	Od kterých pravidel jste osvobozeni?	23
B. USAZENÍ		23
B.1 Společné body pro všechna povolání		23
35)	Kde podat žádost o uznání odborné kvalifikace?	23
36)	Které doklady může vyžadovat příslušný orgán členského státu, v němž chcete pracovat?	24
36. a.	<i>Doklady týkající se všech povolání</i>	24
36. b.	<i>Doklady pro odvětvová povolání.....</i>	24
36. c.	<i>Doklady pro povolání v odvětví řemesel, průmyslu a obchodu</i>	25
36. d.	<i>Doklady pro povolání, na něž se vztahuje obecný režim.....</i>	25
37)	Můžete dodatečné doklady poskytnout z vašeho vlastního podnětu a je to žádoucí?.....	26
38)	Může příslušný orgán požadovat, abyste poskytli originály dokladů nebo jejich ověřené kopie?.....	26

39)	Musí být všechny doklady přeloženy?	26
40)	V jaké lhůtě má být vaše žádost o uznání odborné kvalifikace zpracována?.....	27
41)	Jaká jsou vaše práva, pokud je vám uznána odborná kvalifikace?	27
B. 2 Odvětvová povolání.....		27
42)	Jak probíhá posouzení vaší žádosti?.....	28
43)	Které podmínky musíte splnit, abyste mohli využívat automatického uznávání?.....	28
-	Lékaři, zdravotní sestry a ošetřovatelé odpovědní za všeobecnou péči, zubní lékaři, veterinární lékaři a farmaceuti.....	28
-	Porodní asistentky	28
-	Architekti.....	29
44)	Využíváte automatického uznávání, pokud jste získali svou kvalifikaci přede dnem přistoupení vaší země k Evropské unii?	29
-	Lékaři, zdravotní sestry a ošetřovatelé odpovědní za všeobecnou péči, zubní lékaři, veterinární lékaři, porodní asistentky a farmaceuti	30
-	Architekti.....	30
45)	Jaký postup uznávání se použije, pokud vám nemůže být uděleno automatické uznání ?	30
B.3 Povolání z odvětví řemesel, průmyslu a obchodu.....		31
46)	Jak probíhá posouzení vaší žádosti?.....	31
47)	Jaké podmínky musíte splnit, abyste mohli využít automatického uznávání?....	31
48)	Jaký postup se použije, pokud vám nemůže být automatické uznání uděleno?..	32
B.4 Povolání, na něž se vztahuje obecný systém		32
49)	Jak probíhá posouzení vaší žádosti?.....	32
50)	Jaké rozhodnutí může příslušný orgán přijmout?	33
51)	Jaké dodatečné požadavky vám může příslušný orgán uložit?	34
52)	Pokud jsou požadovány adaptační období nebo zkouška způsobilosti, může příslušný orgán sám zvolit mezi adaptačním obdobím nebo zkouškou způsobilosti?.....	34
53)	Jak se připravit na zkoušku způsobilosti nebo na adaptační období?	35
54)	Musíte si sami najít praxi pro adaptační období?.....	35
55)	Jak probíhá adaptační období?	35
56)	Můžete v rámci vašeho adaptačního období dostávat odměnu?	35
57)	Co je obsahem zkoušky způsobilosti?.....	35
58)	Kolik zkoušek způsobilosti se má ročně konat?.....	36
59)	Lze se dostavit ke zkoušce způsobilosti vícekrát ?	36

60)	V jaké lhůtě po zkoušce způsobilosti nebo adaptačním období musí přijmout příslušný orgán rozhodnutí?	36
III. FINANČNÍ NÁKLADY		36
61)	Lze po vás žádat, abyste se podíleli na finančních nákladech na zpracování vaší žádosti?	36
62)	Lze po vás žádat finanční příspěvek v případě zkoušky způsobilosti nebo adaptačního období?	37
IV. OPRAVNÉ PROSTŘEDKY		37
63)	Jaká jsou vaše práva, pokud jde o opravné prostředky u soudu?	37
V. JAZYKOVÉ POŽADAVKY		37
64)	Je možné po vás vyžadovat znalost jazyka hostitelského členského státu?	37
65)	Lze uložit jazykovou zkoušku ve všech případech?	38
VI. KAM SE OBRÁTIT V PŘÍPADĚ PROBLÉMU?		38
66)	Kdo vám může na vnitrostátní úrovni pomoci?	38

ÚVOD

PRÁVO OBČANA V EVROPĚ

Právo občanů vykonávat hospodářské činnosti v jiném členském státě je základním právem zakotveným ve Smlouvě. Každý členský stát však může v mezích pravidel vnitřního trhu právně podmínit přístup k danému povolání získáním specifické odborné kvalifikace, kterou je tradičně odborná kvalifikace získaná na státním území. To ale představuje překážku volného pohybu odborníků v Evropské unii, poněvadž osoby kvalifikované pro výkon stejného povolání v jiném členském státě jsou držitelé dokladů o jiné odborné kvalifikaci, a sice dokladů o kvalifikaci získané v jejich vlastním členském státě.

Evropské orgány proto stanovily pravidla, která usnadňují vzájemné uznávání odborných kvalifikací mezi členskými státy. Takový je cíl směrnice 2005/36/ES ze dne 7. září 2005 o uznávání odborných kvalifikací. Přestože je uznávání usnadněno, nenalezneme v praxi jednotné řešení, pokud jde o uznávání odborných kvalifikací v rámci Evropské unie. Se směrnicí 2005/36/ES se můžete seznámit na této internetové adrese:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:255:0022:0142:CS:PDF>

Směrnice byla doplněna kodexem chování schváleným skupinou koordinátorů pro směrnici 2005/36/ES (skupina složená ze zástupců členských států). Tento kodex vysvětluje, jaké jsou správné nebo špatné vnitrostátní správní postupy v oblasti uznávání odborných kvalifikací. Uvedený kodex lze nalézt na této internetové adrese:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/future_en.htm#docs

JAK POUŽÍVAT TUTO PŘÍRUČKU?

Cílem této příručky je seznámit vás jednoduchou formou otázek a odpovědí s tím, jaká jsou vaše práva, pokud si přejete získat uznání své odborné kvalifikace v jiném členském státě. Odpovědi na 66 otázek jsou uspořádány podle schématu popsaného v následujících odstavcích.

Nejdříve si musíte ověřit, zda se na váš konkrétní případ mohou vztahovat pravidla směrnice 2005/36/ES. Za tímto účelem vás odkazujeme na otázky a odpovědi uvedené v **bodě I** této příručky.

Pokud se na vás vztahují pravidla směrnice, je důležité dále rozhodnout, zda chcete vykonávat své povolání v jiném členském státě trvale nebo dočasně, s tím, že budete do jiného členského státu dojíždět (**viz otázka 13**). Pravidla směrnice nejsou totiž v prvním a druhém případě stejná. Pokud chcete vykonávat své povolání dočasně a do jiného členského státu dojíždět, prostudujte si **bod II.A** této příručky. Chcete-li se na území jiného členského státu usadit trvale, přečtěte si **bod II.B** této příručky.

Je třeba zdůraznit, že pravidla směrnice neplatí stejně v závislosti na tom, jaké povolání vykonáváte. Existují tři hlavní kategorie povolání, na něž se vztahují různé systémy, a sice:

- povolání, u nichž byly na evropské úrovni harmonizovány minimální požadavky na odbornou přípravu : lékař, zdravotní sestra a ošetrovatel odpovědní za všeobecnou péči, zubní lékař, veterinární lékař, porodní asistentka, farmaceut a architekt. V této příručce se nazývají „odvětvová povolání“;
- povolání z oblasti řemesel, průmyslu nebo obchodu uvedená v příloze IV směrnice 2005/36/ES;
- všechna ostatní povolání; v této příručce se nazývají „povolání obecného systému“.

Je proto důležité řádně ověřit, kterému systému podléhá povolání, pro něž jste kvalifikováni a jež chcete vykonávat v jiném členském státě. Informace o jednotlivých platných systémech naleznete v průběžně v **bodě II** této příručky.

Naleznete zde i informace o praktických otázkách, jako jsou finanční náklady, opravné prostředky, jazykové znalosti a subjekty, které lze v případě problému kontaktovat, a to v bodech **III, IV, V a VI** příručky.

KDE NALÉZT DOPLŇUJÍCÍ INFORMACE?

- 1) Doplnující informace (dostupné ve francouzštině, angličtině a němčině) týkající se směrnice 2005/36/ES lze nalézt na internetových stránkách Evropské komise na adrese: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/index_en.htm
- 2) Členské státy mají povinnost směrnici 2005/36/ES dodržovat. Musí ji provést do svého vnitrostátního práva. Tato příručka však informace o vnitrostátních předpisech týkajících se provádění směrnice 2005/36/ES do vnitrostátního práva neposkytuje. Veškeré užitečné informace o postupu uznávání, a zejména o platných předpisech na vnitrostátní úrovni (požadované doklady, regulované nebo neregulované povolání, úroveň regulace atd.), lze získat na kontaktních místech v jednotlivých členských státech. Kontaktní místa vám mají poskytnout veškeré užitečné informace v rámci uznávání vaší kvalifikace. Seznam kontaktních míst naleznete na internetové adrese: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/contactpoints/index.htm
- 3) Ohledně veškerých formalit, které musíte v hostitelském členském státě splnit, se můžete obrátit na jednotná kontaktní místa zavedená směrnicí 2006/123/ES o službách na vnitřním trhu¹.

I. MŮŽE SE NA VÁS VZTAHOVAT SMĚRNICE 2005/36/ES?

¹ Každý členský stát má právo se rozhodnout, zda tento prostředek využije v případě zaměstnanců a odborníků v oblasti zdravotní péče (kromě veterinářů), vzhledem k tomu, že se na tyto osoby nevztahuje směrnice 2006/123/ES.

Cílem následujících otázek je pomoci vám zjistit, zda se na vás mohou vztahovat pravidla směrnice 2005/36/ES či nikoli. Tato pravidla se totiž použijí jedině tehdy, jsou-li splněny určité podmínky.

1) Chcete v jiném členském státě pracovat nebo studovat?

Směrnice 2005/36/ES se týká pouze odborníků plně kvalifikovaných pro výkon určitého povolání v některém členském státě, kteří chtějí vykonávat toto povolání v jiném členském státě.

Neuplatňuje se na odborníky, kteří chtějí v jiném členském státě studovat, ani na odborníky, kteří zahajují odbornou přípravu v jednom členském státě a chtějí v ní pokračovat v jiném členském státě. Ti se mohou obrátit na příslušná střediska (NARIC), která jim poskytnou informace o akademickém uznávání diplomů.

<http://www.enic-naric.net/>

2) Jaké povolání chcete vykonávat?

Směrnice 2005/36/ES se nevztahuje na povolání, která podléhají zvláštní směrnice, jako jsou například povolání statutárních auditorů spadajících do oblasti působnosti směrnice 2006/43/ES, zprostředkovatelů pojištění, jichž se týká směrnice 2002/92/ES, advokátů, kteří chtějí pracovat v jiném členském státě pod svým původním označením, a kterých se týkají směrnice 77/249/EHS a 98/5/ES.

Některé zvláštní směrnice existují rovněž v odvětví dopravy.

Příklad: Jste slovinský řidič letového provozu a chcete vykonávat své povolání v Itálii: na uznání vaší odborné kvalifikace se vztahuje směrnice 2006/23/ES; jste český pilot letadla a přejete si vykonávat své povolání v Polsku: vztahuje se na vás směrnice 91/670/EHS; stejně tak se na některá povolání v námořním odvětví vztahují směrnice 2005/45/ES a 2008/106/ES.

Směrnice 2005/36/ES se tedy použije pro všechna povolání, na která se nevztahuje zvláštní směrnice. Neúplný seznam povolání, jichž se týká směrnice 2005/36/ES, naleznete v databázi na této internetové adrese:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof/index.cfm?newlang=en

Pro další informace o povoláních, jichž se týká směrnice 2005/36/ES, se můžete rovněž obrátit na kontaktní místo hostitelského členského státu:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf

3) Jaká je vaše státní příslušnost?

Směrnice 2005/36/ES se vztahuje na státní příslušníky 30 zemí: 27 členských států Evropské unie, jakož i tří dalších zemí: Islandu, Norska a Lichtenštejnska.

Vztahuje se na osoby, které v době předložení žádosti o uznání odborné kvalifikace, mají státní příslušnost jednoho z uvedených 30 států, i když měly předtím jinou státní příslušnost. Může se týkat i osob, jež mají dvojí státní příslušnost. *Lze ji tedy například uplatnit na argentinského státního příslušníka, jenž má rovněž italskou státní příslušnost.*

Je třeba zdůraznit, že pro Švýcarsko platí v oblasti uznávání odborných kvalifikací zvláštní pravidla.

4) Vztahuje se na vás směrnice, jste-li státní příslušník třetí země²?

Směrnice se vztahuje i na státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou rodinnými příslušníky občana Evropské unie vykonávajícího právo volného pohybu v rámci Evropské unie³.

Příklad: Americký lékař, držitel britského diplomu, je ženatý s britskou občankou. Manželé bydlí ve Spojeném království a rozhodnou se usadit v Německu. Uznání britského diplomu doktora medicíny v Německu, jehož držitelem je americký lékař, se v takovém případě musí uskutečnit v souladu s pravidly směrnice 2005/36/ES.

Směrnice se rovněž vztahuje na příslušníky třetích zemí mající postavení dlouhodobě pobývacího rezidenta⁴. Práva dlouhodobě pobývacích rezidentů jsou však omezenější než práva rodinných příslušníků občana EU. Směrnice se tak nepoužije ve Spojeném království, Irsku a Dánsku a týká se pouze trvalého usazení. Neuplatňuje se v případě dočasného poskytování služeb (viz otázka 13).

Vztahuje se také na státní příslušníky třetích zemí mající postavení uprchlíka v členském státě⁵. S uprchlíkem musí být zacházeno v členském státě, který mu udělil toto postavení, jako s jedním z jeho vlastních státních příslušníků. Pokud je uprchlík držitelem dokladu o odborné kvalifikaci vydaného v jiném členském státě Evropské unie, musí členský stát, jenž mu udělil postavení uprchlíka, uznat tuto odbornou kvalifikaci v souladu se směrnicí 2005/36/ES.

Příklad: Iráckému občanovi, držiteli nizozemského diplomu farmaceuta, jenž má v Belgii postavení uprchlíka, musí být v Belgii uznán jeho diplom farmaceuta

² Jedná se o jiné země, než je 30 zmíněných zemí, s výjimkou Švýcarska, pro které platí zvláštní pravidla.

³ Směrnice 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (Úř. věst. L 158, 30.4.2004).

⁴ Směrnice 2003/109/ES o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývacími rezidenty (Úř. věst. L 16, 23.1.2004).

⁵ Směrnice 2004/83/ES o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (Úř. věst. L 304, 30.9.2004).

v souladu s pravidly směrnice 2005/36/ES. Jestliže se naopak rozhodne usadit v Dánsku, pravidla směrnice 2005/36/ES se na něj vztahovat nemohou.

Ode dne 19. června 2011⁶ se bude směrnice vztahovat i na příslušníky třetích zemí, kteří absolvovali vysokoškolské vzdělání a mají pracovní nabídku (držitelé tzv. „modré karty“), nicméně pouze pokud jde o činnosti vykonávané zaměstnanci. Nepoužije se však ve Spojeném království, Irsku a Dánsku.

5) Ve které zemi si chcete nechat uznat svou odbornou kvalifikaci?

Směrnice 2005/36/ES se uplatňuje ve 30 zemích uvedených v otázce 3⁷.

Vztahuje se na osoby, jež chtějí vykonávat odbornou činnost v jiném členském státě. Znamená to, že členský stát nebo země, kde chcete vykonávat své povolání, musí být jiným členským státem nebo zemí, než je členský stát nebo země, kde jste svou kvalifikaci získali. Existence „přeshraničního“ vztahu je nezbytná. Nepoužije se tedy pro čistě vnitrostátní případy dané země.

Příklad: Směrnice se může vztahovat na inženýra italské státní příslušnosti, plně kvalifikovaného v Itálii, jenž chce vykonávat povolání inženýra ve Španělsku; na rehabilitačního pracovníka francouzské státní příslušnosti, plně kvalifikovaného v Belgii, který chce pracovat jako rehabilitační pracovník ve Francii. Nevztahuje se však na lékaře maďarské státní příslušnosti, který získal svoji kvalifikaci v Maďarsku a chce ji vykonávat v Maďarsku.

6) Ve které zemi jste získali svou odbornou kvalifikaci?

Směrnice 2005/36/ES se použije, pokud jste svou odbornou kvalifikaci získali v jednom ze 30 států uvedených v otázce 3.

Pokud jste svou odbornou kvalifikaci získali ve třetí zemi⁸, směrnice 2005/36/ES se nepoužije pro členský stát, kde byla poprvé v rámci Evropské unie podána žádost o uznání vaší odborné kvalifikace („první žádost o uznání odborné kvalifikace“).

Příklad: Máte francouzskou státní příslušnost a získali jste odbornou přípravu logopeda v Kanadě. Na „první“ uznání této odborné přípravy v zemi Společenství (např. ve Francii) se nevztahuje směrnice 2005/36/ES, ale vnitrostátní právní předpisy tohoto státu.

⁶ Směrnice Rady 2009/50/ES ze dne 25. května 2009 o podmínkách pro vstup a pobyt státních příslušníků třetích zemí za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci (Úř. věst. L 155, 18.6.2009).

⁷ Pro Švýcarsko platí zvláštní pravidla.

⁸ Jedná se o jiné země, než je 30 zmíněných zemí, s výjimkou Švýcarska, pro které platí zvláštní pravidla.

Směrnice 2005/36/ES se použije teprve od druhé žádosti o uznání odborné kvalifikace, pokud jsou splněny podmínky, které se na ni vztahují.

Příklad: Poté, co jste obdrželi uznání svého kanadského diplomu logopeda ve Francii, přejete si toto povolání vykonávat v Belgii.

7) **Jak zjistit, zda jste svou kvalifikaci získali v členském státě nebo ve třetí zemi?**⁹

Svou kvalifikaci jste získali v členském státě, pokud byl doklad o vaší kvalifikaci vydán příslušným orgánem členského státu a pokud jste celou svou odbornou přípravu absolvovali v členském státě nebo pokud jste svou odbornou přípravu absolvovali převážně v členském státě.

Příklad: Pokud jste absolvovali pětiletou odbornou přípravu inženýra, z toho dva roky ve Spojených státech a další tři roky v Dánsku, a pokud doklad o vaší kvalifikaci byl vydán dánským orgánem, získali jste kvalifikaci v Dánsku, tj. kvalifikaci v členském státě. Pokud jste však absolvovali odbornou přípravu po dobu tří let ve Spojených státech a po dobu dvou let v Dánsku, máte americký diplom, tj. diplom ze třetí země. Pokud jste absolvovali odbornou přípravu po dobu tří let v Dánsku a další dva roky ve Spojených státech, ale váš diplom vydal americký orgán, máte rovněž americký diplom. (viz také otázka 6)

Tento příklad se však nevztahuje na povolání, u nichž byly na evropské úrovni harmonizovány minimální požadavky na odbornou přípravu (lékaři, zdravotní sestry a ošetřovatelé odpovědní za všeobecnou péči, zubní lékaři, veterinární lékaři, porodní asistentky, farmaceuti). U těchto povolání se od okamžiku, kdy členský stát vydá národní diplom, vždy jedná o diplom tohoto členského státu, bez ohledu na dobu trvání odborné přípravy ve třetí zemi. Členský stát smí tento národní diplom vydat pouze v případě, že jsou splněny minimální požadavky na odbornou přípravu stanovené směrnicí.

8) **Použije se směrnice, pokud jste absolvovali dálkové studium nebo studium ve franšizovém vzdělávacím zařízení?**

Směrnice 2005/36/ES nestanoví, že odbornou přípravu musíte absolvovat v tom členském státě, v němž byl diplom vydán. Můžete tak absolvovat dálkové studium nebo studium ve franšizovém vzdělávacím zařízení. Franšizové vzdělávací zařízení je zařízení, jež uzavřelo franšizovou dohodu se vzdělávacím ústavem nacházejícím se v jiném členském státě. Na základě této dohody probíhá odborná příprava ve franšizovém vzdělávacím zařízení, jedná se ale o odbornou přípravu potvrzenou vzdělávacím ústavem nacházejícím se v druhém členském státě a tento ústav vydává i diplom. Jedná se tedy o diplom z jiného členského státu.

⁹ Jedná se o jiné země, než je 30 zmíněných zemí, s výjimkou Švýcarska, pro které platí zvláštní pravidla.

Příklad: Některé britské univerzity uzavřely franšízové dohody s řeckými vzdělávacími zařízeními. Například řecký občan, který absoluuje v Řecku v jednom z těchto franšízových vzdělávacích zařízení odbornou přípravu inženýra, bude na základě odborné přípravy a po úspěšně složených zkouškách držitelem diplomu inženýra z britské univerzity; jedná se proto o diplom z jiného členského státu.

Aby se směrnice vztahovala na „franšízový diplom“, je třeba, aby byla odborná příprava poskytovaná franšízovým zařízením formálně uznána institucí vydávající diplom. Je rovněž nutné, aby byl „franšízový diplom“ totožný s diplomem, který se vydává v případě, kdy odborná příprava probíhá výlučně ve členském státě, v němž je umístěno zařízení, které diplom vydává. Současně je nutné, aby „franšízový diplom“ poskytoval stejná práva na přístup k danému povolání ve členském státě, v němž je umístěno zařízení, které diplom vydává.

9) Je povolání, které chcete vykonávat v jiném členském státě, v tomto členském státě (hostitelský členský stát) regulováno?

Směrnice 2005/36/ES se vztahuje pouze na regulovaná povolání v hostitelském členském státě, tj. na povolání, k nimž je přístup nebo jejich výkon v hostitelském členském státě podmíněn získáním některých stanovených odborných kvalifikací, a to zákonem nebo právními či správními předpisy. Ve vašem případě se tedy směrnice 2005/36/ES uplatní, pokud povolání, které chcete vykonávat v hostitelském členském státě, je v tomto členském státě regulováno.

Příklad: Zákon ve Francii stanoví, že pouze držitelé státního osvědčení lyžařského instruktora jsou oprávněni vykonávat povolání lyžařského instruktora na francouzském území; povolání lyžařského instruktora je tedy ve Francii regulováno a v důsledku toho se uplatní směrnice 2005/36/ES, pokud budete chtít pracovat ve Francii jako lyžařský instruktor.

Pro informace o tom, zda je v hostitelském členském státě povolání regulováno, se můžete obrátit na kontaktní místo hostitelského členského státu:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf. Seznam (informativní a neúplný) regulovaných povolání, na něž se vztahuje směrnice 2005/36/ES, se nachází na této internetové adrese:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof/index.cfm?newlang=en

Je třeba zdůraznit, že povolání lékaře, zdravotní sestry a ošetřovatele odpovědných za všeobecnou péči, porodní asistentky, farmaceuta, veterinárního lékaře a zubního lékaře jsou ve všech členských státech regulována.

10) Jak postupovat, není-li povolání, které chcete vykonávat, v hostitelském členském státě regulováno?

V takovém případě je přístup volný a nemusíte žádat o uznání vaší odborné kvalifikace. Můžete začít vykonávat své povolání v hostitelském členském státě za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto členského státu. Nemusíte předkládat doklad o uznání odborné kvalifikace vydaný úředním orgánem. V tomto případě závisí

hodnota, která bude přiznána vaší kvalifikaci na situaci na trhu práce a chování tohoto trhu, a ne na právních předpisech.

Je však možné, že vaše povolání není v hostitelském členském státě regulováno jako takové, avšak neznamená to, že jeho výkon je volný. Je totiž možné, že vaše povolání neexistuje v hostitelském členském státě jako samostatná činnost, protože činnosti související s vaším povoláním v členském státě vašeho původu jsou v hostitelském členském státě součástí jiného povolání a jsou proto vyhrazeny těmto odborníkům. V takovém případě vám může být poskytnut částečný přístup k tomuto povolání, pokud o to požádáte.

Příklad 1: Jste profesor matematiky ve Francii a chcete vykonávat toto povolání v Německu, ale profesori v Německu musí vyučovat dva předměty. V takovém případě vám musí německé orgány poskytnout částečný přístup k povolání, tj. povolit vám vyučovat pouze matematiku.

Příklad 2: Absolvovali jste specifickou odbornou přípravu psychoterapeuta v jednom členském státě a přejete si pracovat jako psychoterapeut v jiném členském státě, kde není psychoterapie samostatným povoláním, ale je součástí lékařství a je vyhrazena lékařům psychiatrům. Toto povolání nemůžete vykonávat, pokud sami nejste lékaři psychiatři.

11) Je regulované povolání, které chcete vykonávat, opravdu stejné jako povolání, pro něž jste kvalifikováni?

Směrnice 2005/36/ES se použije pouze tehdy, je-li regulované povolání, které chcete v hostitelském členském státě vykonávat, stejné jako povolání, pro něž jste plně kvalifikováni v domovském členském státě.

Příklad: Směrnice 2005/36/ES se nepoužije, jste-li plně kvalifikováni pro výkon povolání realitního makléře ve Španělsku a chcete vykonávat ve Francii povolání advokáta.

12) Jsou povolání, které chcete vykonávat, resp. odborná příprava vedoucí k tomuto povolání, ve vašem domovském členském státě regulovány?

Tato otázka se netýká povolání lékaře, zdravotní sestry a ošetřovatele odpovědných za všeobecnou péči, zubního lékaře, veterinárního lékaře, porodní asistentky a farmaceuta. Netýká se ani povolání v odvětví řemesel, obchodu a průmyslu uvedených v příloze IV směrnice 2005/36/ES, pokud využívají automatického uznávání v rámci režimu usazování (viz otázka 47), ani architektů, kteří využívají automatického uznávání v rámci režimu usazování (viz otázka 43).

Pokud ani povolání, pro které jste kvalifikováni, ani odborná příprava vedoucí k tomuto povolání nejsou v členském státě, v němž jste kvalifikaci získali, regulovány, může příslušný orgán hostitelského členského státu vyžadovat, abyste vykonávali

dotyčné povolání po dobu nejméně dvou let v členském státě, který povolání nereguluje (viz otázka 9, pokud jde o definici regulovaného povolání).

Odborná příprava je regulována, pokud její úroveň a obsah jsou stanoveny nebo kontrolovány členským státem, v němž probíhá. Ohledně definice regulovaného povolání viz otázka 9.

Pro více informací o tom, zda jsou dané povolání nebo odborná příprava regulovány, se můžete obrátit na kontaktní místo domovského členského státu: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf Seznam (informativní a neúplný) regulovaných povolání, na něž se vztahuje směrnice 2005/36/ES, se nachází na této internetové adrese: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof/index.cfm?newlang=en

II. KTERÁ PRAVIDLA SMĚRNICE 2005/36/ES SE POUŽIJÍ VE VAŠEM PŘÍPADĚ?

13) Chcete odbornou činnost v jiném členském státě vykonávat dočasně nebo se v něm usadit trvale?

Použitelný režim nebude stejný podle toho, zda se v jiném členském státě chcete usadit nebo v něm pouze dočasně pracovat a do tohoto členského státu dojíždět.

O usazení se jedná, pokud se v členském státě zařídíte nastálo a trvale.

Příklad: Belgický logoped, jenž opustil Belgii a otevřel si ordinaci ve Francii, se usadil ve Francii; slovenský inženýr, jehož zaměstnal český podnik na základě smlouvy na dobu neurčitou, se usadil v České republice.

Na uvedené případy se vztahují pravidla směrnice 2005/36/ES platná v oblasti usazování.

Jste-li již však v souladu se zákonem usazení v členském státě ve smyslu směrnice 2005/36/ES (viz otázka 15) a chcete své povolání vykonávat dočasně v jiném členském státě, v tomto členském státě poskytnete služby, a tudíž se na vás vztahují pravidla směrnice 2005/36/ES platná v oblasti poskytování služeb. Dočasná povaha poskytování služeb se posuzuje případ od případu.

Příklad: Španělský veterinární lékař, jenž po dobu tří měsíců vykonává zástup ve veterinární ordinaci v Portugalsku, poskytuje služby v Portugalsku; estonský lékař, který tři dny v měsíci ošetřuje pacienty v Lotyšsku, poskytuje služby v Lotyšsku; služby poskytuje i španělský profesionální potápěč, který po dobu čtyř měsíců pracuje na ropné plošině ve Spojeném království.

A. DOČASNÉ POSKYTOVÁNÍ SLUŽEB

V případě, že chcete vykonávat své povolání dočasně v jiném členském státě a do tohoto členského státu dojíždět, podléháte pružnějším pravidlům nežli v případě, že si přejete trvale se usadit, pokud však splňujete určité podmínky. Ve většině případů se nepodrobujete kontrole své kvalifikace a můžete svou činnost vykonávat okamžitě. Můžete být nicméně povinni poskytnout orgánu hostitelského státu určité informace. Cílem následujících otázek je seznámit vás s formalitami, které je třeba splnit, a s tím, jaká jsou vaše práva v případě kontroly vaší kvalifikace nebo v případě, že se taková kontrola neprovádí.

A.1 Společná pravidla

14) Jaké podmínky musíte splnit, aby se na vás vztahoval systém pro poskytování služeb?

– Musíte být v souladu se zákonem usazeni v jednom z 27 členských států nebo v jedné z těchto tří zemí: Norsko, Island, Lichtenštejnsko.

Pokud země, v níž jste usazeni, nereguluje povolání, pro které jste kvalifikováni, ani odbornou přípravu na toto povolání (viz otázky 9 až 12), může hostitelský stát požadovat, abyste dotyčné povolání vykonávali po dobu dvou let ve státě usazeni. Tento požadavek vám však nelze uložit, pokud jste například architekt, který využívá automatického uznávání (viz otázka 43), nebo pokud vykonáváte povolání v odvětví řemesel, obchodu a průmyslu uvedené v příloze IV směrnice 2005/36/ES a pokud splňujete podmínky pro využívání systému automatického uznávání v rámci usazování (viz otázka 47).

– Fyzicky se přemísťujete na území hostitelského členského státu. Poskytujete-li služby v hostitelském členském státě, aniž byste opustili domovský členský stát, uplatňuje se směrnice 2000/31/ES o elektronickém obchodu nebo směrnice 2006/123/ES o službách na vnitřním trhu, a ne směrnice 2005/36/ES o uznávání odborných kvalifikací.

15) Co znamená „být v souladu se zákonem usazen“?

V souladu se zákonem jste usazeni, pokud splňujete všechny podmínky pro výkon povolání v členském státě a pokud se na vás nevztahuje žádný zákaz výkonu tohoto povolání, a to ani dočasně. Můžete být v souladu se zákonem usazeni jako osoba samostatně výdělečně činná nebo jako zaměstnanec. Nemusíte skutečně vykonávat dotyčné povolání v době, kdy zamýšlíte poskytovat vaše služby.

Příklad 1: Jste francouzský architekt zapsaný v profesní organizaci. Jste v souladu se zákonem usazen ve Francii, i když ještě skutečně nevykonáváte ve Francii povolání architekta. Pokud však nejste ještě zapsán v profesní organizaci, nejste v souladu se zákonem usazen.

Příklad 2: Pracujete v Belgii jako veterinární lékař zaměstnaný na veterinární klinice. Jste v souladu se zákonem usazen v Belgii.

16) Musíte podat ohlášení?

Závisí to na vnitrostátních právních předpisech.

Když poskytujete poprvé služby na území jiného členského státu, může po vás tento stát požadovat, abyste ho o tom uvědomili prostřednictvím ohlášení. V žádném případě se nejedná o žádost o povolení vykonávat povolání. Směrnice neukládá členským státům, aby vyžadovaly takové ohlášení; jedná se o možnost, kterou mají členské státy uplatňovat v mezích směrnice a Smlouvy. Pokud se členský stát rozhodne požadovat takové ohlášení, je platné jeden rok. Pokud si po roce přejete znovu poskytovat služby na území tohoto členského státu, může požadovat, abyste ho o tom opět uvědomili prostřednictvím ohlášení, které je rovněž platné jeden rok. Můžete tak být požádáni podávat ohlášení jednou ročně, pokud máte v úmyslu během dotyčného roku poskytovat služby na území tohoto členského státu.

Ohlášení musí být písemné, ale můžete je podat jakoukoli formou: dopisem, doporučeným dopisem, faxem, elektronickou poštou atd.

Ohlášení můžete podat kdykoli před prvním poskytnutím služby. Hostitelský členský stát nemůže vyžadovat, abyste mu toto ohlášení zaslali určitý počet měsíců nebo dnů před začátkem vašeho poskytování služeb. Musíte však vědět, že v závislosti na vaší situaci může posouzení vašeho ohlášení trvat až pět měsíců (viz otázky 23 a 31). Toto ohlášení můžete podat i v případě, že ještě nevíte, kdy budete služby v tomto členském státě poskytovat. V každém případě vy sami posoudíte, kdy je před prvním poskytnutím služeb nejvhodnější doba pro podání ohlášení vzhledem k vaší situaci.

Příklad: Jste německý lyžařský instruktor a přejete si poprvé vykonávat vaše povolání dva nebo tři týdny v Rakousku během příští lyžařské sezony, aniž byste ještě věděl kde a kdy. Můžete podat ohlášení v červnu nebo červenci předchozího roku, abyste si byl jistý, kdyby byla vaše kvalifikace kontrolována, že jste schopen vykonávat povolání na rakouském území v daném termínu. Pokud jste již však během předchozích let poskytoval služby na rakouském území, nemůžete tak již být podroben kontrole vaší kvalifikace a můžete své povolání vykonávat okamžitě poté, co jste odeslal ohlášení. Můžete proto podat ohlášení mnohem později, a to například v listopadu nebo prosinci, dokonce i těsně před poskytováním služeb.

17) Jak zjistit, kdy a kterému orgánu je třeba podat ohlášení?

Obrátíte se na kontaktní místo hostitelského členského státu: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf

Chcete-li, můžete však podat ohlášení přímo v jednotném kontaktním místě v rámci směrnice 2006/123/ES o službách na vnitřním trhu¹⁰. Prostřednictvím tohoto jednotného kontaktního místa můžete splnit všechny postupy a formalities nezbytné pro výkon vašeho povolání v hostitelském členském státě, včetně podání ohlášení. Jednotné kontaktní místo bude v členských státech zavedeno ode dne 28. prosince 2009.

18) Které informace je třeba uvést v ohlášení?

Je třeba uvést vaše příjmení, jméno, kontaktní informace (adresu, telefonní číslo, e-mailovou adresu), státní příslušnost, povolání, pro které jste kvalifikováni v členském státě, v němž jste v souladu se zákonem usazeni, a povolání, které chcete vykonávat v hostitelském členském státě.

Je třeba rovněž uvést informace o pojištění odpovědnosti při výkonu povolání, které máte uzavřeno: např. název pojišťovací společnosti, číslo smlouvy.

Pro usnadnění zpracování vaší žádosti lze rovněž uvést, zda je to poprvé, co poskytujete služby na území daného členského státu, nebo zda se jedná o jednoleté obnovení.

19) Jaké informace po vás nelze požadovat?

Hostitelský členský stát po vás nemůže v žádném případě požadovat, abyste v ohlášení uvedli místo a/nebo datum a/nebo délku poskytování služeb na jeho území, ani – pokud např. do hostitelského členského státu doprovázíte skupinu klientů – počet účastníků. Nemůže rovněž požadovat, abyste uvedli svou adresu v hostitelském členském státě.

20) Které doklady lze po vás požadovat jako přílohy k ohlášení?

Hostitelský členský stát může požadovat, abyste k ohlášení připojili tyto doklady, a to před prvním poskytnutím služeb nebo v případě změny oproti situaci popsané v uvedeném dokladu:

– **Doklad o státní příslušnosti.**

– **Doklad prokazující, že jste v souladu se zákonem usazeni v členském státě a že vám není výkon povolání zakázán, a to ani dočasně.**

Příklad dokladů osvědčujících usazení v souladu se zákonem: Pokud je v členském státě, v němž jste v souladu se zákonem usazeni, povolání regulováno: osvědčení příslušného orgánu, příslušné profesní organizace, kopie diplomu; pokud není

¹⁰ Každý členský stát má právo se rozhodnout, zda tento prostředek využije v případě zaměstnanců a odborníků v oblasti zdravotní péče (kromě veterinářů), vzhledem k tomu, že se na tyto osoby nevztahuje směrnice 2006/123/ES.

v členském státě, v němž jste v souladu se zákonem usazeni, povolání regulováno: kopie diplomu, výpis z obchodního rejstříku, osvědčení profesního sdružení, osvědčení zaměstnavatele, k němuž je připojen doklad o sociálním zabezpečení nebo daňový doklad.

Je nutné, aby v dokladu bylo jasně uvedeno dotyčné povolání.

Pokud předložený doklad neumožňuje stanovit, zda se na vás vztahuje či nikoli dočasný nebo trvalý zákaz výkonu povolání, musí být předložen další doklad osvědčující, že se na vás nevztahuje dočasný zákaz výkonu povolání.

Příklad: výpis z rejstříku trestů, osvědčení soudního nebo policejního orgánu atd.

– **Doklad o odborné kvalifikaci.**

Jedná se o kvalifikaci, která vám dává právo vykonávat povolání, pokud je toto povolání regulováno v členském státě, kde jste uvedenou kvalifikaci získali, nebo jednoduše o vaši odbornou praxi. Pokud není povolání regulováno, jedná se o kvalifikaci, která stvrzuje odbornou přípravou, jež vás připravila na výkon tohoto povolání, nebo v případě, že taková kvalifikace neexistuje, o vaši odbornou praxi (viz následující odrážka).

– **Doklad, že jste vykonávali dotyčné povolání po dobu nejméně dvou let během předcházejících deseti let, pokud povolání ani odborná příprava na povolání nejsou regulovány v členském státě, v němž jste v souladu se zákonem usazeni (viz otázky 9 a 12).** Můžete to doložit jakýmkoli dokladem: potvrzením zaměstnavatele, daňovým dokladem atd.

– **Doklad, že jste nikdy nebyli odsouzeni za spáchání trestného činu, pokud vykonáváte povolání související s bezpečností (např. příslušník soukromé bezpečnostní služby) a pokud totéž vyžaduje hostitelský členský stát od svých vlastních státních příslušníků.**

21) Může příslušný orgán hostitelského členského státu požadovat, abyste poskytli originály dokladů nebo jejich ověřené kopie?

Příslušný orgán hostitelského členského státu nemůže požadovat, abyste mu předali originály dokladů, naproti tomu by mohl žádat ověřené kopie podstatných dokladů, jako jsou doklady o odborné kvalifikaci a doklady prokazující vaši odbornou praxi.

Pokud nemůžete poskytnout ověřené kopie jednoho nebo více uvedených dokladů, musí samotný příslušný orgán ověřit pravost dokladu u příslušného orgánu členského státu, v němž jste v souladu se zákonem usazeni.

22) Musí být všechny doklady přeloženy a musí být překlady ověřeny?

Příslušný orgán hostitelského členského státu může požadovat překlad dokladů jedině tehdy, je-li to skutečně nezbytné pro zpracování vašeho spisu.

Ověřený překlad lze vyžadovat pouze u podstatných dokladů.

Příklad: odborná kvalifikace, osvědčení týkající se odborné praxe.

Pokud jste však lékař, zdravotní sestra nebo ošetrovatel odpovědní za všeobecnou péči, zubní lékař, porodní asistentka, veterinární lékař, farmaceut nebo architekt, jejichž kvalifikace je uvedena v příloze V směrnice 2005/36/ES, ověřený překlad vaší odborné kvalifikace nemůže být vyžadován, pokud to není podstatné pro zpracování vaší žádosti o uznání odborné kvalifikace. Příslušný orgán si může totiž snadno ověřit, jestli označení vaší kvalifikace odpovídá označení uvedenému v příloze.

Příslušný orgán hostitelského členského státu nemůže rovněž vyžadovat ověřený překlad dokladů, jako jsou průkazy totožnosti, pasy atd.

V každém případě máte možnost si zvolit, zda si necháte ověřit překlady příslušným orgánem vašeho domovského členského státu nebo příslušným orgánem hostitelského členského státu. Orgán hostitelského členského státu má v každém případě povinnost přijmout překlady ověřené příslušným orgánem vašeho domovského členského státu.

A.2 Obecný systém

23) Po jaké lhůtě po podání ohlášení můžete vykonávat svou činnost?

Svou činnost na území hostitelského členského státu můžete vykonávat okamžitě; nemusíte čekat na povolení orgánu hostitelského státu (pod podmínkou, že se na vás nevztahuje odchylný režim, viz dále bod A.3).

A.3 Použití odchylného režimu v případě, že vaše povolání je spojeno s rizikem v oblasti veřejného zdraví nebo bezpečnosti

24) Platí odpověď na otázku 23 ve všech případech?

Pokud povolání, které chcete vykonávat, je spojeno s rizikem v oblasti veřejného zdraví nebo bezpečnosti, může příslušný orgán hostitelského státu zkontrolovat vaši kvalifikaci, což může oddálit výkon vaší činnosti.

25) O která povolání spojená s rizikem v oblasti veřejného zdraví nebo bezpečnosti se jedná?

Pro informace o tom, která povolání byla v daném členském státě určena jako povolání představující riziko pro veřejné zdraví nebo bezpečnost se můžete obrátit na kontaktní místo hostitelského členského státu.

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf

26) Jsou dotčena odvětvová povolání?

Členské státy nemohou uplatňovat odchylný režim na lékaře, zdravotní sestry a ošetřovatele odpovědné za všeobecnou péči, zubní lékaře, veterinární lékaře, porodní asistentky, farmaceuty a architektky, pokud využívají automatického uznávání v rámci režimu usazování (viz otázky 42 až 45). Mohou vykonávat svoji činnost okamžitě (viz bod A.2, otázka 23).

Příklad 1: Portugalský lékař, držitel diplomu „Carta de Curso de licenciatura em medicina“, využívá automatického uznávání a nemůže být tedy podroben kontrole své kvalifikace.

Příklad 2: Architekt, jehož kvalifikace nepotvrzuje odbornou přípravu v souladu se směrnicí 2005/36/ES, nevyužívá automatického uznávání, a proto může být podroben kontrole své kvalifikace.

27) Je tato kontrola pravidelná?

Ne, vaši kvalifikaci lze zkontrolovat pouze poprvé, kdy přijedete do hostitelského členského státu za účelem poskytování služeb.

Příklad: Jste španělský rehabilitační pracovník a v roce 2002 jste pracoval po dobu čtyř měsíců ve Francii poté, co jste v tomto členském státě obdržel uznání vaší španělské kvalifikace, a přejete si opět pracovat ve Francii, a to na omezenou dobu: vaši kvalifikaci nelze kontrolovat, neboť již byla zkontrolována v roce 2002.

28) Musíte v případě kontroly vaší kvalifikace poskytnout doplňující informace a/nebo dodatečné doklady?

Orgán pověřený kontrolou vaší kvalifikace vás může požádat o poskytnutí těchto informací o vaší odborné přípravě: celková délka studia, studované předměty a v jakém poměru, podíl teoretické a praktické výuky. Může vás rovněž vyzvat, abyste poskytli informace o své odborné praxi, trvalém profesním rozvoji, seminářích a veškerých formách odborné přípravy, jichž jste se zúčastnili kromě počáteční odborné přípravy.

Poskytnutí takových informací je ve vašem zájmu, neboť tak můžete usnadnit kontrolu své kvalifikace a předejít tak dodatečným opatřením (viz otázka 30).

Pokud tyto informace neposkytnete, musí uvedený orgán přijmout rozhodnutí, které však učiní na základě informací, jež má k dispozici.

29) Jaké rozhodnutí může příslušný orgán přijmout?

Je několik možností.

– Po posouzení vašich dokladů může příslušný orgán rozhodnout, že vaši kvalifikaci nebude kontrolovat.

Příklad: Příslušný orgán již posoudil podobnou kvalifikaci a domnívá se, že držitelé této kvalifikace nemohou způsobit vážné poškození zdraví nebo bezpečnosti příjemce služby.

Po posouzení vašich dokladů může příslušný orgán rozhodnout, že zkontroluje vaši kvalifikaci, a na základě uvedeného posouzení vám povolit poskytování služeb nebo vám jejich poskytování zakázat (*Příklad: máte zákaz výkonu ve vašem členském státě usazení*) nebo vám uložit dodatečná opatření (viz otázka 30).

Pokud vám uloží dodatečná opatření, teprve poté, co se jim podrobíte, se dozvíte konečné rozhodnutí orgánu, které vám buď povolí poskytování služeb (v případě úspěchu), nebo vám je zakáže (v případě neúspěchu).

Pokud vykonáváte povolání v odvětví řemesel, obchodu nebo průmyslu a pokud toto povolání představuje riziko pro veřejné zdraví nebo bezpečnost, může příslušný orgán zkontrolovat, zda máte požadovaný počet let odborné praxe, abyste mohli využít automatického uznávání v rámci režimu usazování (viz otázky 45 až 47). V daném případě vám musí povolit poskytování služeb. Není možná žádná dodatečná kontrola a nelze vám uložit žádné dodatečné opatření.

30) Jaké dodatečné opatření vám může příslušný orgán uložit a v kterém případě?

Příslušný orgán vám může uložit dodatečná opatření, pokud existují podstatné rozdíly mezi vaší odbornou přípravou a odbornou přípravou v hostitelském členském státě a pokud tyto rozdíly mohou poškodit zdraví nebo bezpečnost příjemců služby.

Před uložením dodatečných opatření musí zkontrolovat, mohou-li vaše odborná praxe, trvalý profesní rozvoj, další vzdělávání, které jste případně absolvovali, vyrovnat tyto rozdíly. Tuto kontrolu však může provést předtím, než přijme rozhodnutí, pouze pokud jste mu zaslali tento druh informace.

Pokud neměl příslušný orgán k dispozici tyto informace v době, kdy přijal rozhodnutí, že vám uloží dodatečná opatření, musí vám dát nejdříve příležitost prokázat, že jste

získali chybějící znalosti prostřednictvím uvedené odborné praxe, dalšího odborného vzdělávání nebo prostřednictvím další odborné přípravy.

Pokud nejste schopni prokázat to tímto způsobem, příslušný orgán vám může uložit zkoušku způsobilosti nebo krátkodobou zkušební praxi.

V případě neúspěchu musíte mít možnost složit zkoušku znova nebo se opět zúčastnit zkušební praxe.

31) V jaké lhůtě musí příslušný orgán přijmout rozhodnutí?

V nejlepším případě bude rozhodnutí, jímž se vám poskytování služeb povoluje nebo se vám toto poskytování zakazuje nebo se vám ukládají dodatečná opatření, přijato měsíc po obdržení ohlášení a připojených dokladů (nenastane-li při posouzení vašich dokladů žádný problém) a v nejhorším případě čtyři měsíce po obdržení ohlášení a připojených dokladů (objeví-li si při posouzení vašich dokladů obtíže).

Pokud příslušný orgán rozhodne, že vám uloží dodatečná opatření, dozvíte se jeho konečné rozhodnutí teprve poté, co se podrobíte těmto opatřením, a proto bude lhůta prodloužena. Dodatečná opatření musí být splněna do měsíce, který následuje po rozhodnutí o jejich uložení.

Pokud se tedy podrobíte dodatečným opatřením a pokud vyhovíte, budete moci poskytovat služby v nejlepším případě až za dva měsíce poté, co příslušný orgán obdrží ohlášení a připojené doklady (nenastane-li při posouzení vašich dokladů žádný problém), a v nejhorším případě až za pět měsíců poté, co příslušný orgán obdrží ohlášení a připojené doklady (objeví-li se při posouzení vašich dokladů obtíže).

Více informací o lhůtách naleznete v kodexu chování (viz zejména bod 8 kodexu): http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/future_en.htm#docs

32) Jak postupovat, jestliže příslušný orgán nereaguje v požadované lhůtě?

Pokud splňujete podmínky, aby se na vás vztahovala pravidla směrnice v oblasti volného poskytování služeb (viz otázka 14), a pokud příslušný orgán nereaguje v požadované lhůtě, můžete po uplynutí této lhůty poskytovat služby na území hostitelského členského státu.

A.4 Pravidla výkonu

33) Která pravidla musíte dodržovat při výkonu své činnosti?

Musíte dodržovat pravidla pro výkon povolání profesní povahy, která jsou přímo spojena s odbornou kvalifikací, jež jsou platná v hostitelském členském státě: např. užívání profesních označení, pravidla týkající se nesprávného počínání při výkonu povolání, disciplinární předpisy platné v dané oblasti atd.

34) Od kterých pravidel jste osvobozeni?

Jedná se o tato pravidla:

- povolení a registrace nebo členství v profesní organizaci, avšak je možné stanovit dočasnou registraci nebo formální registraci, pokud nezpozdí nebo neztíží vaše poskytování služeb. Nemusíte se starat o tuto registraci, která má být v takovém případě provedena příslušnými orgány hostitelského členského státu;
- registrace u subjektu sociálního zabezpečení: musíte však předem a v naléhavém případě následně uvědomit tento subjekt o službách, které jste poskytli.

B. USAZENÍ

Pokud se usadíte v jiném členském státě za účelem výkonu regulovaného povolání, budete podrobeni kontrole vaší kvalifikace. Budete tak muset splnit určitý počet formalit a projdete určitým postupem. Cílem otázek, které následují, je vysvětlit, o které formality se jedná a která jsou vaše práva v rámci postupu uznávání.

B.1 Společné body pro všechna povolání

35) Kde podat žádost o uznání odborné kvalifikace?

Kontaktní místo (http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf) vám může sdělit, kde podat žádost o uznání odborné kvalifikace, a poskytnout vám informace, jak postupovat.

Pokud si to přejete, můžete podat ohlášení přímo v jednotném kontaktním místě stanoveném v rámci směrnice 2006/123/ES o službách na vnitřním trhu¹¹. Prostřednictvím tohoto jednotného kontaktního místa můžete splnit všechny postupy a formality nezbytné pro výkon vašeho povolání v hostitelském členském státě, včetně podání žádosti o uznání odborné kvalifikace. Jednotné kontaktní místo bude v členských státech zavedeno ode dne 28. prosince 2009.

¹¹ Každý členský stát má právo se rozhodnout, zda tento prostředek využije v případě zaměstnanců a odborníků v oblasti zdravotní péče (kromě veterinářů), vzhledem k tomu, že se na tyto osoby nevztahuje směrnice 2006/123/ES.

36) Které doklady může vyžadovat příslušný orgán členského státu, v němž chcete pracovat?

36. a. Doklady týkající se všech povolání

Příslušný orgán členského státu, v němž chcete vykonávat odbornou činnost, vás může požádat, abyste mu předložili tyto doklady:

– **doklad o vaší státní příslušnosti**, např. kopii průkazu totožnosti;

– **důkaz, že jste držiteli osvědčení o odborné způsobilosti nebo dokladu o dosažené kvalifikaci** připravujícího nebo opravňujícího k přístupu k dotyčnému povolání (např. kopii osvědčení nebo uvedeného dokladu); to však nelze vyžadovat, pokud splňujete požadované podmínky pro využívání automatického uznávání založeného na jediné odborné praxi (viz otázky 47 až 49);

– **doklad o vaší odborné praxi**, pokud jste držiteli kvalifikace získané ve třetí zemi a pokud tato kvalifikace již byla uznána v jiném členském státě; příslušný orgán členského státu, v němž chcete vykonávat odbornou činnost, může v takovém případě vyžadovat osvědčení vydané členským státem, který uznal vaši kvalifikaci, potvrzující, že jste skutečně tuto profesi vykonávali po dobu nejméně tří měsíců na jeho území (viz otázka 6);

– Pokud je to rovněž vyžadováno od státních příslušníků:

• **doklad o vaší dobré pověsti nebo důkaz, že na váš majetek nebyl prohlášen konkurz**, nebo že v případě závažného nesprávného počínání při výkonu povolání nebo trestného činu vám nebyl pozastaven nebo zakázán výkon dotyčného povolání;

• **osvědčení o zdravotní způsobilosti** vydané příslušným orgánem, jímž může být soukromý lékař (všeobecný nebo odborný lékař podle požadovaného osvědčení);

– **důkaz o vaší finanční situaci, jakož i důkaz o pojištění.**

36. b. Doklady pro odvětvová povolání

Příslušný orgán členského státu, v němž chcete vykonávat odbornou činnost, může vyžadovat:

• **osvědčení o „shodě“**: jedná se o osvědčení vydané domovským členským státem, které potvrzuje, že vaší kvalifikací je opravdu kvalifikace uvedená ve směrnici;

• **osvědčení o změně označení** (kromě u architektů): to v případě, kdy označení vaší kvalifikace, která splňuje minimální požadavky na odbornou přípravu, neodpovídá označení uvedenému v příslušné příloze směrnice;

• **osvědčení o odborné praxi po dobu nejméně jednoho roku**, pokud jste porodní asistentka, které dosáhla kvalifikace zdravotní sestry a ošetřovatele odpovědných za

všeobecnou péči, po níž následuje řádná odborná příprava pro porodní asistentky po dobu 18 měsíců, nebo **osvědčení o odborné praxi po dobu nejméně dvou let**, pokud jste absolvovala řádnou odbornou přípravu pro porodní asistentky po dobu nejméně tří let, k níž není přístup podmíněn získáním diplomu, osvědčení nebo jiných dokladů o kvalifikaci, které opravňují ke studiu na vysokých školách nebo vyšších vzdělávacích zařízeních;

• **osvědčení domovského členského státu o skutečném a v souladu se zákonem vykonávaném dotyčném povolání (obecně po dobu nejméně tří po sobě následujících let v průběhu pěti let předcházejících vydání tohoto osvědčení):**

- pokud jste lékař, zdravotní sestra a ošetřovatel odpovídající za všeobecnou péči, zubní lékař, veterinární lékař, porodní asistentka nebo farmaceut, kteří získali kvalifikaci před referenčním dnem uvedeným v příloze V směrnice, a pokud vaše kvalifikace nespĺňuje požadované minimální požadavky na odbornou přípravu, jakož i v jiných specifických situacích stanovených směrnicí (např. doklady o dosažené kvalifikaci získané v bývalé Jugoslávii nebo doklady o dosažené kvalifikaci v oblasti stomatologie získané v některých členských státech za účelem uznání jako zubního lékaře);

- pokud jste architekt, který není držitelem kvalifikace uvedené v příloze V nebo příloze VI, jakož i v jiných specifických situacích stanovených směrnicí (např. doklady o dosažené kvalifikaci získané v bývalé Jugoslávii); v některých případech musí osvědčení rovněž přesně uvádět, že vám bylo povoleno používat profesní označení architekt v domovském členském státě přede dnem uvedeným ve směrnici s ohledem na dotyčný členský stát.

36.c. Doklady pro povolání v odvětví řemesel, průmyslu a obchodu

Příslušný orgán členského státu, v němž chcete vykonávat odbornou činnost, může vyžadovat:

• **osvědčení vydané příslušným orgánem domovského členského státu uvádějící povahu a délku dotyčné činnosti, kterou jste vykonávali;**

• v některých případech lze od vás rovněž požadovat **doklad o vaší odborné přípravě.**

36.d. Doklady pro povolání, na něž se vztahuje obecný režim

Příslušný orgán členského státu, v němž chcete vykonávat odbornou činnost, může vyžadovat:

• **důkaz, že máte nejméně dvouletou odbornou praxi pro dotyčné povolání:** tento důkaz lze vyžadovat, pokud ve vašem domovském členském státě nejsou povolání ani vzdělávání a odborná příprava regulovány, ale povolání je regulováno v hostitelském členském státě (viz otázky 9 a 12), a proto musí být vzaty v úvahu všechny doklady; nemáte tak povinnost poskytnout osvědčení vydané příslušným orgánem; hostitelský

členský stát musí například přijmout výplatní pásky nebo osvědčení zaměstnavatele; je však důležité, aby doklad jasně uváděl vaši odbornou činnost;

- **informace o odborné přípravě**, avšak pouze v rozsahu nezbytném pro určení případných podstatných rozdílů oproti odborné přípravě požadované v tomto členském státě; obvykle bude stačit, poskytnete-li tyto informace: informace o celkové délce studia, studovaných předmětech a v jakém poměru, jakož i případně podíl teoretické a praktické výuky.

37) Můžete dodatečné doklady poskytnout z vašeho vlastního podnětu a je to žádoucí?

Pokud se na vaše povolání vztahuje obecný režim, je ve vašem zájmu poskytnout příslušnému orgánu co nejvíce informací v těchto oblastech: odborná praxe, trvalý profesní rozvoj, semináře a veškeré formy odborné přípravy, jichž jste zúčastnili kromě počáteční odborné přípravy. Můžete tak usnadnit uznání vaší kvalifikace, a zejména tak předejít úplně nebo částečně tomu, abyste museli skládat zkoušku způsobilosti nebo absolvovat adaptační období před uznáním vaší kvalifikace (viz otázky 51 a 52).

Pokud tyto informace neposkytnete, musí uvedený orgán přijmout rozhodnutí, které však učiní na základě informací, jež má k dispozici.

38) Může příslušný orgán požadovat, abyste poskytli originály dokladů nebo jejich ověřené kopie?

Příslušný orgán hostitelského členského státu nemůže požadovat, abyste mu předali originály dokladů, naproti tomu by mohl žádat ověřené kopie podstatných dokladů, jako jsou doklady o odborné kvalifikaci a doklady prokazující vaši odbornou praxi.

Pokud nemůžete poskytnout ověřené kopie jednoho nebo více uvedených dokladů, musí samotný příslušný orgán ověřit pravost dokladu u příslušného orgánu členského státu, v němž jste v souladu se zákonem usazeni.

39) Musí být všechny doklady přeloženy?

Příslušný orgán hostitelského členského státu může požadovat překlad dokladů jedině tehdy, pokud je to skutečně nezbytné pro zpracování vaší žádosti o uznání odborné kvalifikace.

Ověřený překlad lze vyžadovat pouze v případě podstatných dokladů.

Příklad: odborná kvalifikace, osvědčení týkající se odborné praxe.

Pokud jste však lékař, zdravotní sestra a ošetřovatel odpovědní za všeobecnou péči, zubní lékař, porodní asistentka, veterinární lékař, farmaceut nebo architekt, jejichž

kvalifikace je uvedena v příloze V směrnice 2005/36/ES, ověřený překlad vaší odborné kvalifikace nemůže být vyžadován, pokud to není podstatné pro zpracování vaší žádosti o uznání odborné kvalifikace. Příslušný orgán si může totiž snadno ověřit, jestli označení vaší kvalifikace odpovídá označení uvedenému v příloze.

Příslušný orgán hostitelského členského státu nemůže rovněž vyžadovat ověřený překlad dokladů, jako jsou průkazy totožnosti, pasy atd.

V každém případě máte možnost si zvolit, zda si necháte ověřit překlady příslušným orgánem vašeho domovského členského státu nebo příslušným orgánem hostitelského členského státu. Orgán hostitelského členského státu má v každém případě povinnost přijmout překlady ověřené příslušným orgánem vašeho domovského členského státu.

40) V jaké lhůtě má být vaše žádost o uznání odborné kvalifikace zpracována?

Příslušný orgán hostitelského členského státu nejdříve potvrdí přijetí vaší žádosti ve lhůtě jednoho měsíce ode dne jejího přijetí a případně vás uvědomí o chybějících dokladech.

Příslušný orgán musí přijmout řádně odůvodněné rozhodnutí co nejdříve po předložení všech dokladů a nejpozději do tří měsíců u případů, na něž se vztahuje systém automatického uznávání (viz otázky 42 až 45), a nejpozději do čtyř měsíců u případů, na něž se vztahuje obecný systém uznávání diplomů (viz otázky 49 až 60) a systém automatického uznávání odborné praxe (viz otázky 46 až 48). V případě nedodržení lhůty viz otázka 63.

41) Jaká jsou vaše práva, pokud je vám uznána odborná kvalifikace?

Uznání odborné kvalifikace vám dává právo vykonávat dotyčné povolání. Můžete tedy začít vykonávat povolání za stejných podmínek, jako jsou podmínky, které se uplatňují na státní příslušníky hostitelského členského státu. V hostitelském členském státě se podrobíte stejným předpisům (právním, správním a etickým) jako státní příslušníci hostitelského členského státu. V případě výkonu povolání coby zaměstnanec máte právo ucházet se o zaměstnání nabízená v hostitelském státě a účastnit se výběrových řízení pracovníků, která v této zemi existují (pohovory, posuzování žádostí, konkurzy atd.), stejně jako držitelé diplomů hostitelského státu.

B. 2 Odvětvová povolání

Jedná se o povolání, u nichž byly minimální požadavky na odbornou přípravu harmonizovány na úrovni Společenství: lékař, zdravotní sestra a ošetřovatel odpovědní za všeobecnou péči, zubní lékař, veterinární lékař, porodní asistentka, farmaceut nebo architekt.

42) Jak probíhá posouzení vaší žádosti?

Na vaši kvalifikaci se v zásadě vztahuje systém automatického uznávání diplomů (viz otázky 43 a 44). To znamená, že příslušný orgán hostitelského členského státu tak nemůže kontrolovat vaši odbornou přípravu a nemůže vás tedy žádat o doklad blíže určující obsah absolvované odborné přípravy.

Pokud jste v Unii držitelem kvalifikace získané ve třetí zemi, která se však již stala předmětem prvního uznání v jednom členském státě, a pokud tento členský stát potvrdil, že jste vykonávali dotyčné povolání na jeho území po dobu nejméně tří let, není uznání vaší kvalifikace automatické, ale dojde k němu na základě obecného systému uznávání diplomů (viz otázky 45, 49 až 60).

43) Které podmínky musíte splnit, abyste mohli využívat automatického uznávání?

- Lékaři, zdravotní sestry a ošetřovatelé odpovědní za všeobecnou péči, zubní lékaři, veterinární lékaři a farmaceuti

Musíte být držiteli kvalifikace uvedené pro dotyčný členský stát v příloze V směrnice 2005/36/ES (tzn. dokladu o dosažené kvalifikaci a případného osvědčení připojeného k tomuto dokladu). Tato kvalifikace musí stvrzovat odbornou přípravu, která je v souladu s minimálními požadavky na odbornou přípravu stanovenými směrnicí 2005/36/ES. Jedná se obvykle o případ, kdy bylo vaše studium zahájeno po referenčním dni uvedeném v příloze V směrnice pro dotyčnou kvalifikaci a dotyčný členský stát.

Příklad: Jste italský lékař s dokladem o dosažené kvalifikaci „Attestato di formazione specifica in medicina generale“ a tento doklad jste obdržel po 31. prosinci 1994 (viz příloha V bod 5.1.4); uvedený doklad potvrzuje odbornou přípravu v souladu se směrnicí, a tudíž využíváte automatického uznávání.

- Porodní asistentky

Musíte být držiteli kvalifikace uvedené pro dotyčný členský stát v příloze V směrnice 2005/36/ES (tzn. dokladu o dosažené kvalifikaci a případného osvědčení připojeného k tomuto dokladu). Tato kvalifikace musí stvrzovat odbornou přípravu, která je v souladu s minimálními požadavky na odbornou přípravu stanovenými směrnicí 2005/36/ES. Jedná se obvykle o případ, kdy bylo vaše studium zahájeno po referenčním dni uvedeném v příloze V směrnice pro dotyčnou kvalifikaci a dotyčný členský stát.

Podle druhu odborné přípravy, kterou jste absolvovaly, využíváte nebo nevyžíváte automatického uznávání.

Pokud jste absolvovaly řádnou odbornou přípravu pro porodní asistentky po dobu nejméně dvou let nebo 3 600 hodin, k níž je přístup podmíněn získáním dokladu o dosažené kvalifikaci zdravotní sestry a ošetřovatele odpovědných za všeobecnou péči, využíváte automatického uznávání.

Pokud jste však absolvovaly odbornou přípravu pro zdravotní sestry a ošetřovatele odpovědné za všeobecnou péči, po níž následuje odborná příprava pro porodní asistentky v délce 18 měsíců, využíváte automatického uznávání jedině, pokud jste povolání vykonávaly po dobu nejméně jednoho roku.

Pokud jste absolvovaly odbornou přípravu pro porodní asistentky po dobu nejméně tří let, k níž není přístup podmíněn získáním diplomu, osvědčení nebo jiného dokladu o kvalifikaci, který opravňuje k dotyčnému studiu na vysokých školách a vyšších vzdělávacích zařízeních, využíváte automatického uznávání jedině, pokud jste povolání vykonávaly po dobu nejméně dvou let.

- **Architekti**

Podle druhu odborné přípravy, kterou jste absolvovali, budete moci využít automatického uznávání či nikoli.

Abyste mohli využít automatického uznávání, musíte být držitelem kvalifikace uvedené pro dotyčný členský stát v příloze V směrnice 2005/36/ES (tzn. dokladu o dosažené kvalifikaci a případného osvědčení připojeného k tomuto dokladu). Tuto kvalifikaci musí potvrzovat odborná příprava, která je v souladu s minimálními požadavky na odbornou přípravu stanovenými směrnicí 2005/36/ES. Jedná se obvykle o případ, kdy bylo vaše studium zahájeno nejpozději v referenčním akademickém roce uvedeném v příloze V směrnice pro dotyčnou kvalifikaci a dotyčný členský stát.

Příklad: Pokud jste španělský architekt s dokladem o dosažené kvalifikaci „Titulo oficial de arquitecto“, který jste obdržel na „Universidad Europea de Madrid“, kde jste zahájil studium nejdříve v akademickém roce 1998/1999 (viz příloha V bod 5.1.7), můžete využívat automatického uznávání.

Pokud jste však italský architekt s dokladem o dosažené kvalifikaci „Laurea specialistica in architettura“, který jste obdržel na „Politecnico di Bari“, kde jste zahájil studium nejdříve v akademickém roce 1999/2000, ale ještě jste nezískal „Diploma di abilitazione all'esercizio indipendente della professione“, který je v Itálii požadovaný navíc k dokladu o dosažené kvalifikaci (viz příloha V bod 5.1.7), nemůžete využívat automatického uznávání.

44) Využíváte automatického uznávání, pokud jste získali svou kvalifikaci přede dnem přistoupení vaší země k Evropské unii?

- **Lékaři, zdravotní sestry a ošetřovatelé odpovědní za všeobecnou péči, zubní lékaři, veterinární lékaři, porodní asistentky a farmaceuti**

Pokud vaše kvalifikace stvrzuje studium zahájené před referenčním dnem uvedeným v příloze V směrnice pro dotyčnou kvalifikaci a dotyčný členský stát (*Příklad: 1. květen 2004 pro zdravotní sestry a ošetřovatele odpovědné za všeobecnou péči v České republice – příloha V bod 5.2.2 atd.*) a pokud toto studium není v souladu s minimálními požadavky na odbornou přípravu, můžete přesto využít automatického uznávání, prokážete-li prostřednictvím osvědčení domovského členského státu, že jste skutečně a v souladu se zákonem vykonávali dotyčné povolání po dobu nejméně tří po sobě následujících let v průběhu pěti let předcházejících vydání tohoto osvědčení. Stejně tak, bude-li se na vaši kvalifikaci vztahovat jedno z ustanovení směrnice o specifických nabytých právech dotyčných povolání (např. kvalifikace získaná v bývalé Jugoslávii nebo v bývalé NDR atd.), budete muset splnit požadované podmínky v oblasti odborné praxe a doložit o tom osvědčení, abyste v takovém případě mohli využít automatického uznávání.

- **Architekti**

Pokud vaše kvalifikace stvrzuje studium zahájené před referenčním akademickým rokem uvedeným v příloze V směrnice pro dotyčnou kvalifikaci a dotyčný členský stát (*Příklad: před rokem 2007/2008 pro maltské architekty – příloha V bod 5.7.1*) a i když není v souladu s minimálními požadavky na odbornou přípravu stanovenými směrnicí 2005/36/ES, můžete přesto využívat automatického uznávání na základě nabytých práv pod podmínkou, že získáte kvalifikaci uvedenou pro dotyčný členský stát v příloze VI směrnice 2005/36/ES (tzn. doklad o dosažené kvalifikaci a případné osvědčení připojené k tomuto dokladu). Vaše studium bylo zahájeno nejpozději v referenčním akademickém roce uvedeném v příloze VI směrnice pro dotyčnou kvalifikaci a dotyčný členský stát.

Pokud vaše kvalifikaci stvrzuje odbornou přípravu, která není uvedena v příloze V ani v příloze VI směrnice, budete nicméně moci využít automatického uznávání, prokážete-li prostřednictvím osvědčení domovského členského státu, že vám bylo povoleno používat profesní označení architekt v tomto státě přede dnem upřesněným ve směrnici a že jste skutečně a v souladu se zákonem vykonávali dotyčné povolání po dobu nejméně tří po sobě následujících let v průběhu pěti let předcházejících vydání tohoto osvědčení. Stejně tak, bude-li se na vaši kvalifikaci vztahovat jedno z ustanovení směrnice o specifických nabytých právech (např. kvalifikace získaná v bývalé Jugoslávii nebo v bývalé NDR atd.), budete muset splnit požadované podmínky v oblasti odborné praxe a doložit o tom osvědčení, abyste v takovém případě mohli využívat automatického uznávání.

45) Jaký postup uznávání se použije, pokud vám nemůže být uděleno automatické uznání ?

Pokud vám nemůže být uděleno automatické uznání, vztahuje se na uznávání obecný systém (viz otázky 49 až 60).

Vzhledem k tomu, že směrnice stanoví podpůrné použití obecného systému pouze v omezeném počtu případů, je také možné, že se na uznávání nebude vztahovat obecný systém (hlava III kapitola I). V takovém případě máte právo získat uznání vaší kvalifikace na základě článku 43 Smlouvy, jenž se týká svobody usazování. Příslušný orgán musí potom na základě Smlouvy porovnat vaši odbornou přípravu s vnitrostátní odbornou přípravou a vzít v úvahu vaši odbornou praxi a další vzdělávání. Pokud zjistí rozdíly, může vás požádat o doplnění těchto rozdílů, například prostřednictvím zkoušky, zkušební praxe nebo dalšího vzdělávání.

B.3 Povolání z odvětví řemesel, průmyslu a obchodu

Pokud chcete vykonávat činnost uvedenou v příloze IV, můžete využívat automatického uznávání vaší kvalifikace na základě vaší odborné praxe, splňujete-li podmínky stanovené ve směrnici.

46) Jak probíhá posouzení vaší žádosti?

Na základě dokladů, které jste předali, příslušný orgán hostitelského státu nejdříve zkontroluje, zda splňujete podmínky, abyste mohli využívat automatického uznávání.

47) Jaké podmínky musíte splnit, abyste mohli využít automatického uznávání?

V závislosti na činnosti, kterou chcete vykonávat, jsou podmínky odborné praxe (doplněné případně o podmínky související s odbornou přípravou) stanoveny v článcích 17, 18 a 19 směrnice. Dotyčná odborná praxe se musí vztahovat k činnosti, kterou chcete vykonávat v hostitelském státě. Směrnice definuje tuto praxi podle její povahy (v nezávislém postavení, v postavení ředitele podniku, v postavení zaměstnance...) a podle její délky (počet let vykonávané praxe, den, k němuž byla tato praxe ukončena...). V některých případech směrnice navíc stanoví požadavek dříve získané odborné přípravy, která byla uznána.

Například na činnosti v oboru kosmetických služeb se vztahuje seznam III bod 4 přílohy IV směrnice. Použije se proto článek 19 směrnice. Pokud máte odbornou praxi po dobu tří po sobě následujících let jako kosmetička v nezávislém postavení v Německu a pokud tato praxe nebyla ukončena před více jak deseti lety, můžete využít automatického uznávání v Řecku pouze na základě vaší odborné praxe.

Naproti tomu na činnosti v oboru kadeřnictví se vztahuje seznam I bod 3 přílohy IV a v tomto případě se použije článek 17. Máte-li odbornou praxi po dobu tří po sobě následujících let jako kadeřník v nezávislém postavení v Německu, nebude to

dostačující, abyste mohli využívat automatického uznávání v Řecku. Budete muset proto navíc buď osvědčit dříve získanou nejméně tříletou odbornou přípravu, uznanou v Německu, nebo prokázat, že jste vykonávali činnost kadeřníka po dobu nejméně pěti let v postavení zaměstnance. Mohli byste rovněž využít automatického uznávání, pokud byste měli praxi po dobu nejméně šesti po sobě následujících let v nezávislém postavení nebo v postavení ředitele podniku v oblasti kadeřnictví v Německu nebo čtyřletou praxi doplněnou dříve získanou nejméně dvouletou odbornou přípravou, která byla uznána.

48) Jaký postup se použije, pokud vám nemůže být automatické uznání uděleno?

Je-li činnost, kterou chcete vykonávat v hostitelském státě, uvedena v příloze IV směrnice, ale pokud nespĺňujete požadované podmínky, abyste mohli využívat automatického uznávání na základě odborné praxe, vztahuje se na uznávání obecný systém (viz otázky 49 až 60).

Příklad: jste kosmetička pouze s jedním rokem praxe: na uznávání se vztahuje obecný systém (viz otázky 49 až 60).

B.4 Povolání, na něž se vztahuje obecný systém

Jedná se o všechna povolání, jichž se netýká jeden ze dvou systémů automatického uznávání popsaných v bodech **B.2 a B.3**.

49) Jak probíhá posouzení vaší žádosti?

1) Příslušný orgán pověřený kontrolou vaší kvalifikace nejdříve zkontroluje, jestli jste tuto kvalifikaci získali v členském státě, který buď reguluje nebo nereguluje povolání, pro něž žádáte uznání své kvalifikace. Pokud členský stát, v němž jste získali svou kvalifikaci, nereguluje toto povolání a pokud rovněž nereguluje odbornou přípravu na toto povolání, má příslušný orgán právo vás požádat, abyste prokázali, že jste vykonávali dotyčné povolání po dobu nejméně dvou let v průběhu deseti posledních let (viz otázky 9 a 12). Pokud nejste schopni předložit tento důkaz nebo pokud nemáte takovou odbornou praxi, příslušný orgán má právo nepoužít pravidla směrnice 2005/36/ES na vaši žádost o uznání odborné kvalifikace.

Pokud jste získali svou kvalifikaci ve třetím státě, příslušný orgán zkontroluje, jestli jste dotyčné povolání skutečně vykonávali po dobu nejméně tří let v členském státě, který jako první uznal vaši kvalifikaci. Tato odborná praxe musí být doložena osvědčením vydaným tímto členským státem. Pouze za této podmínky se na vás bude směrnice vztahovat.

2) Příslušný orgán poté zkontroluje úroveň vaší kvalifikace s ohledem na kritéria stanovená směrnicí. Směrnice 2005/36/ES (článek 11) rozděluje odborné kvalifikace do pěti úrovní: a, b, c, d, e podle délky a úrovně odborné přípravy, kterou potvrzují. Úroveň a je nejnižší a úroveň e je nejvyšší.

Směrnice stanoví, že příslušný orgán nemůže zamítnout uznání vaší kvalifikace (s výhradou otázek 50 až 52), pokud je zařazena do stejné úrovně jako kvalifikace požadovaná na vnitrostátní úrovni nebo do bezprostředně nižší úrovně.

Příklad: Odborná kvalifikace vyžadovaná v hostitelském členském státě je zařazena do úrovně c. Pokud je vaše kvalifikace zařazena do úrovně c nebo do úrovně b, směrnice se použije. Bude-li však vaše kvalifikace zařazena do úrovně a, směrnice se nepoužije, neboť rozdíl úrovně mezi vaší kvalifikací a kvalifikací hostitelského členského státu je příliš velký.

Od této zásady však existuje odchylka, pokud odbornou kvalifikaci vyžadovanou v hostitelském členském státě potvrzuje odborná příprava v délce čtyř let a je zařazena do úrovně e. V takovém případě nemůže příslušný orgán zamítnout vaší kvalifikaci, pokud je zařazena do úrovně e, d nebo c, tj. do dvou nižších úrovní.

Pro více informací o tom, jaká je úroveň vaší kvalifikace a úroveň kvalifikace hostitelského členského státu, můžete nahlédnout do naší databáze na této adrese: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof/index.cfm?newlang=en

Můžete se rovněž obrátit na vnitrostátní kontaktní místo na této adrese: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf

3) Příslušný orgán dále porovná odbornou přípravu, kterou jste absolvovali, s vnitrostátní odbornou přípravou, aby zkontroloval, zda existují podstatné rozdíly mezi těmito dvěma odbornými přípravami. Podstatnými rozdíly se rozumějí velmi významné rozdíly týkající se oblastí nezbytných pro výkon povolání.

Pokud příslušný orgán určí podstatné rozdíly mezi vaší odbornou přípravou a vnitrostátní odbornou přípravou, musí ověřit, zda nemohou být tyto rozdíly vyrovnány vaší odbornou praxí nebo jakýmkoli dalším vzděláváním, které byste absolvovali. Proto je důležité poskytnout příslušnému orgánu co nejvíce informací v tomto směru.

Jakmile je posouzení provedeno, příslušný orgán přijme rozhodnutí, jež musí být řádně odůvodněno.

50) Jaké rozhodnutí může příslušný orgán přijmout?

1) Může rozhodnout o uznání vaší kvalifikace (viz rovněž otázka 41).

2) Může zamítnout uznání vaší kvalifikace. Zamítnutí však může být pouze výjimečné. Zamítnutí by mohlo být například odůvodněné, pokud by se ukázalo, že povolání, u něhož jste požádali o uznání vaší kvalifikace, není totéž povolání, pro něž jste kvalifikováni.

Zamítnutí by bylo naopak neodůvodněné v případě, kdyby byl například rozdíl úrovně mezi vaší kvalifikací a kvalifikací hostitelského členského státu příliš velký, nebo v případě, že byste neměli dva roky požadované odborné praxe, neboť jste získali svou kvalifikaci v členském státě, který nereguluje ani dotyčné povolání ani odbornou přípravu pro toto povolání. V takovém případě není příslušný orgán samozřejmě povinen použít směrnici, ale musí na základě Smlouvy porovnat vaši odbornou přípravu s vnitrostátní odbornou přípravou a vzít v úvahu vaši odbornou praxi a další vzdělávání. Pokud zjistí rozdíly, může vás požádat o doplnění těchto rozdílů, například prostřednictvím zkoušky, zkušební praxe nebo dalšího vzdělávání.

Příslušný orgán vám může rovněž uložit před uznáním vaší kvalifikace dodatečná opatření (viz otázky 51 a 52) v případě, že by zjistil podstatné rozdíly mezi vaší odbornou přípravou a vnitrostátní odbornou přípravou, které by nemohly být doplněny vaší odbornou praxí a/nebo dalším vzděláváním.

51) Jaké dodatečné požadavky vám může příslušný orgán uložit?

Příslušný orgán vám může uložit, abyste složili zkoušku způsobilosti nebo absolvovali adaptační období nepřesahující tři roky.

52) Pokud jsou požadovány adaptační období nebo zkouška způsobilosti, může příslušný orgán sám zvolit mezi adaptačním obdobím nebo zkouškou způsobilosti?

V zásadě ne. Vy sami si zvolíte mezi zkouškou způsobilosti nebo adaptačním obdobím. Z této zásady však existují výjimky v těchto případech:

– u právnických povolání,

– u povolání, u nichž podmínky odborné přípravy byly harmonizovány, ale nevyužívají automatického uznávání, s výjimkou odborných zdravotních sester a ošetřovatelů (viz otázky 42 až 45),

– pro povolání z odvětví řemesel, obchodu a průmyslu uvedená v příloze IV směrnice, která nevyužívají systém automatického uznávání (viz otázky 46 až 48) a jež jejich příslušníci chtějí vykonávat jako nezávislou činnost nebo v postavení ředitele podniku, pokud jejich odborná činnost předpokládá znalost a použití zvláštních platných právních předpisů v té míře, jak by to bylo rovněž vyžadováno od vnitrostátních státních příslušníků;

– příslušný orgán má právo uložit zkoušku způsobilosti pro tato povolání v těchto členských státech:

- Francie: lyžařský instruktor, instruktor podmořského potápění, instruktor parašutismu, vysokohorský průvodce, speleologický instruktor;
- Rakousko: instruktor sjezdového lyžování, instruktor klasického lyžování, průvodce v oblasti lyžařské turistiky, horský průvodce;
- Itálie: lyžařský instruktor, horský průvodce;

- Německo (Bavorsko): lyžařský instruktor, instruktor klasického lyžování, průvodce v oblasti lyžařské turistiky a horský průvodce;
- Belgie: soukromý detektiv.

53) Jak se připravit na zkoušku způsobilosti nebo na adaptační období?

Pokud jde o zkoušku způsobilosti, příslušný orgán nebo kontaktní místo vám mohou poskytnout informace o přípravných kurzech, seznamy doporučené literatury a/nebo vzorové zkoušky (pokud je to vše dostupné).

Pokud jde o adaptační období, příslušný orgán nebo kontaktní místo vám mohou sdělit poznatky vyvozené z úspěšných adaptačních období a poskytnout vám seznam doporučené literatury (je-li dostupný).

54) Musíte si sami najít praxi pro adaptační období?

Hostitelský členský stát může svěřit odpovědnost za organizaci a průběh adaptačního období schváleným zařízením a/nebo vedoucím výcviku. Příslušný orgán vám musí poskytnout seznam zařízení/osob odpovědných za adaptační období pro povolání, které chcete vykonávat. Je-li to možné, máte mít možnost zvolit si z tohoto seznamu vedoucího výcviku, který na vás bude během adaptačního období dohlížet, a místo, ke budete adaptační období absolvovat.

V každém případě nesmí být podmínky adaptačního období příliš omezené.

Místo adaptačního období nesmí být ve vzdálenosti, která by vytvářela překážku.

55) Jak probíhá adaptační období?

Adaptační období probíhá pod dohledem odpovědné osoby kvalifikované pro toto povolání a může být doplněno dalším vzděláváním. Na závěr tohoto období obdržíte hodnocení.

56) Můžete v rámci vašeho adaptačního období dostávat odměnu?

Pokud je to ve vnitrostátních strukturách hostitelské země možné, můžete během adaptačního období pobírat odměnu. Není to však právo.

Vaše postavení stanoví hostitelský členský stát, ale pokud je osobám, které absolvují praxi pod dohledem, přiznáno postavení na vnitrostátní úrovni, musí vám být rovněž přiznáno.

57) Co je obsahem zkoušky způsobilosti?

Jediným cílem zkoušky způsobilosti musí být kontrola vašich odborných znalostí a může se týkat pouze oblastí nezbytných pro výkon povolání, u nichž byly zjištěny podstatné rozdíly. Tyto oblasti musí být řádně určeny v rozhodnutí přijatém

příslušným orgánem; může být mezi nimi i znalost stavovských předpisů týkajících se dotyčného povolání.

Zkouška způsobilosti může být teoretická (např. písemná zkouška) nebo praktická (např. jízda na lyžích).

58) Kolik zkoušek způsobilosti se má ročně konat?

V zásadě má záviset počet zkoušek způsobilosti na počtu podaných žádostí. V každém případě se mají ročně konat nejméně dvě zkoušky způsobilosti. Pokud jde o sezónní činnosti, jako je činnost lyžařského instruktora, mají se zkoušky soustředit do první části sezony.

59) Lze se dostavit ke zkoušce způsobilosti vícekrát ?

Ano, v případě neúspěchu máte povoleno zkoušku opakovat. Členský stát však stanoví počet opravných zkoušek, na který máte právo, a vezme přitom v úvahu platná vnitrostátní pravidla.

60) V jaké lhůtě po zkoušce způsobilosti nebo adaptačním období musí přijmout příslušný orgán rozhodnutí?

Směrnice nestanoví žádnou zvláštní lhůtu, ale příslušný orgán musí přijmout rozhodnutí co možná nejrychleji.

III. FINANČNÍ NÁKLADY

61) Lze po vás žádat, abyste se podíleli na finančních nákladech na zpracování vaší žádosti?

Nelze po vás žádat žádný finanční příspěvek, pokud se na vás vztahuje ohlášení v rámci volného poskytování služeb (viz bod A.2 otázka 23). V těchto případech totiž orgán hostitelského státu váš spis nezpracovává.

Naproti tomu v ostatních případech můžete být požádáni o úhradu částky za zpracování své žádosti. Uvedená částka však nesmí překročit skutečné náklady na poskytnutou službu a musí být srovnatelná s částkou, kterou uhradí státní příslušníci daného státu v podobných situacích.

62) Lze po vás žádat finanční příspěvek v případě zkoušky způsobilosti nebo adaptačního období?

Můžete být požádáni, abyste uhradili částku za organizaci zkoušky způsobilosti nebo adaptačního období. Uvedená částka však nesmí překročit skutečné náklady na poskytnutou službu a musí být srovnatelná s částkou, kterou uhradí státní příslušníci daného státu v podobných situacích.

IV. OPRAVNÉ PROSTŘEDKY

63) Jaká jsou vaše práva, pokud jde o opravné prostředky u soudu?

Rozhodnutí o zamítnutí vaší žádosti (nebo o uložení dodatečných opatření – např. zkouška způsobilosti, adaptační období) musí uvádět důvody zamítnutí. Nejsou-li důvody v rozhodnutí o zamítnutí uvedeny, máte právo požádat o jejich sdělení. Pokud vám nejsou tyto důvody sděleny nebo pokud proti nim chcete vznést námitku, máte právo na podání opravného prostředku u soudu hostitelského členského státu. Opravný prostředek, který podáte k soudu v hostitelském členském státě, umožní prověřit legalitu rozhodnutí o zamítnutí s ohledem na právní předpisy Společenství.

V rámci režimu usazování (viz **bod II**) můžete rovněž podat opravný prostředek z důvodu nepřijetí rozhodnutí ve stanovené lhůtě. Dokud totiž není přijato žádné rozhodnutí, nemáte právo vykonávat povolání na území hostitelského členského státu. V rámci systému volného poskytování služeb (viz **bod I**) není však nutné podávat opravný prostředek, jelikož při nepřijetí rozhodnutí ve stanovené lhůtě máte právo poskytovat služby.

V některých členských státech je rovněž možné podat správní opravný prostředek. Kontaktní místo vám poskytne veškeré užitečné informace ohledně dostupných opravných prostředků na vnitrostátní úrovni:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf

V. JAZYKOVÉ POŽADAVKY

64) Je možné po vás vyžadovat znalost jazyka hostitelského členského státu?

Hostitelský členský stát může požadovat, abyste znali jazyk hostitelské země, pokud je to odůvodněné vzhledem k povaze povolání, jež chcete vykonávat. V každém případě nesmí jazykové požadavky přesáhnout míru, která je objektivně nezbytná pro výkon dotyčného povolání (slovní zásoba, znalost ústní a/nebo písemná, aktivní a/nebo pasivní).

Je rovněž třeba zdůraznit, že ať je dotyčné regulované povolání jakékoli, zpracování vaší žádosti se uskutečňuje v jazyce hostitelského členského státu, a jsou-li popřípadě vyžadovány zkouška způsobilosti nebo adaptační období (viz otázky 51 a 52), proběhnou v jazyce tohoto členského státu.

Postup uznávání vaší kvalifikace a případná kontrola jazykových znalostí jsou dva rozdílné postupy. Uznání vaší odborné kvalifikace nemůže být odepřeno nebo odloženo z důvodu, že nemáte odpovídající jazykové znalosti. Existuje však výjimka z tohoto pravidla, pokud jsou jazykové znalosti součástí kvalifikace (např. *logoped; vyučující jazyka hostitelské země*).

65) Lze uložit jazykovou zkoušku ve všech případech?

Hostitelský členský stát vám nemůže uložit jazykovou zkoušku ve všech případech. Jakýkoli z těchto dokladů představuje dostatečný důkaz o jazykových znalostech:

- kopie dokladů o vzdělání získaných v jazyce hostitelského členského státu;
- kopie dokladu o vzdělání potvrzujícího znalost jazyka nebo jazyků hostitelského členského státu (např. vysokoškolský diplom, kvalifikace obchodní komory, kvalifikace vydané uznávanými jazykovými institucemi, např. Goethe Institut atd.);
- doklad o předchozí odborné praxi na území hostitelského členského státu.

Jedině v případě, že nejste schopni poskytnout jeden z uvedených dokladů, lze vám uložit odpovídající pohovor nebo zkoušku (ústní a/nebo písemnou).

VI. KAM SE OBRÁTIT V PŘÍPADĚ PROBLÉMU?

66) Kdo vám může na vnitrostátní úrovni pomoci?

1) Můžete se obrátit na vnitrostátní **kontaktní místo**, pokud se setkáte s obtížemi v rámci uznávání vaší odborné kvalifikace.

2) Můžete se rovněž obrátit na **Občanský rozcestník**.

Tato služba používá nezávislé právní experty, kteří vám zdarma poskytnou individuální poradenství o vašich právech jako evropského občana. Odpovědi jsou vám poskytnuty ve vašem jazyce do týdne.

Více informací o uvedené službě naleznete na této internetové adrese:

http://ec.europa.eu/citizensrights/front_end/index_cs.htm

3) Můžete rovněž využít sítě **SOLVIT**.

SOLVIT je on-line síť, v rámci které členské státy EU spolupracují při účelném řešení problémů, jež vznikají v důsledku nesprávného používání právních předpisů v oblasti vnitřního trhu ze strany orgánů veřejné moci. V každém členském státě EU (a rovněž v Norsku, Lichtenštejnsku a na Islandu) existují SOLVIT centra. SOLVIT centra jsou součástí státní správy jednotlivých zemí a snaží se poskytovat skutečná řešení pro skutečné problémy v krátké lhůtě deseti týdnů. Své služby poskytuje SOLVIT bezplatně. Upozorňujeme vás však na skutečnost, že lhůty opravných prostředků na vnitrostátní úrovni nejsou pozastaveny, jestliže vyžijete sítě SOLVIT. Naopak, jestliže se rozhodnete podat opravný prostředek na vnitrostátní úrovni, nebudete již mít možnost sítě SOLVIT využít.

Informace o síti SOLVIT naleznete na této internetové adrese:

http://ec.europa.eu/solvit/site/index_cs.htm